

Sygn. akt I Ns 50/16

POSTANOWIENIE

Dnia, 18 kwietnia 2016r

Sąd Rejonowy w Oleśnicy Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący **SSR Adrian Paluch**

Protokolant Agnieszka Mazur

Po rozpoznaniu w dniu: 18 kwietnia 2016r

na rozprawie

sprawy z wniosku **T. G. (1)**

przy udziale **Prokuratora**

o przyznanie kompensaty

p o s t a n a w i a

oddalić wniosek .

Z/ (...)

(...)

Sygn. akt I Ns 50/16

UZASADNIENIE

T. G. (1) domagał się przyznania mu kompensaty w kwocie 9.368,00 zł w oparciu o przepisy ustawy z dnia 07.07.2005r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw umyślnych (Dz.U.2005.169.1415).

W uzasadnieniu wniosku wskazał, że w dniu 09.08.2014r. we W. w okolicy ulic (...) został pobity przez nieznanego sprawcę. Podał, że przed pobiciem pracował zarobkowo, zaś po w/w zdarzeniu lekarz medycyny pracy nie dopuścił go do wykonywania pracy, która stanowiła jego jedyne źródło utrzymania.

Prokurator nie zajął stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił:

W dniu 09.08.2014r. T. G. (1) został pobity przez nieustalonego sprawcę, który uderzając go dwukrotnie pięścią w twarz oraz popychając spowodował jego upadek na ziemię, w wyniku czego pokrzywdzony doznał obrażeń ciała w postaci urazu głowy ze złamaniem piramidy kości skroniowej lewej, obrzęku mózgu, stłuczenia mózgu i krwotokiem przymózgowym oraz obwodowego porażenia nerwu twarzowego po stronie lewej, które to obrażenia naruszyły czynności narządów ciała i rozstrój zdrowia na czas powyżej dni siedmiu. Sprawca pobicia nie został ustalony.

Dowód:

- postanowienie o umorzeniu dochodzenia k. 7;

W okresie od 21.07.2014r. do 21.08.2014 r. T. G. (2) był zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas określony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Sp. z o.o. z/s w W. na stanowisku pracownik magazynowy/ operator wózka widłowego, za wynagrodzeniem 2.200,00 zł brutto.

Dowód:

- umowa o pracę na czas określony k. 73.

T. G. (2) przed pobiciem mieszkał ze swoją partnerką w wynajmowanym lokalu. Nie pozostawał na utrzymaniu rodziców. Utrzymywał się z wynagrodzenia za pracę otrzymywanego w ramach zatrudnienia w (...) Sp. z o.o.

Po pobiciu, T. G. (2) przebywał na zwolnieniu lekarskim około 4 miesięcy. W tym czasie pobrał świadczenie pieniężne z ubezpieczenia społecznego w łącznej kwocie 3.372,08 zł brutto.

W okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim T. G. (2) korzystał z pomocy rodziny.

Po zakończeniu leczenia T. G. (1) podjął pracę za wynagrodzenie porównywalnym z tym jakie otrzymywał przed pobiciem.

T. G. (2) nie miał dodatkowego dobrowolnego ubezpieczenia. W okresie pozostawania na zwolnieniu lekarskim otrzymywał świadczenie z ubezpieczenia chorobowego. Korzystał również z pomocy osób najbliższych.

W związku z pobiciem w dniu 04.09.2014 r. wnioskodawca odbył konsultację medyczną, za którą zapłacił 116,00 zł.

W dniu 09.09.2014 r. wnioskodawca dokonał płatności kartą w Aptece (...) na kwotę 94,60 zł.

W dniu 11.08.2014 r. wnioskodawca dokonał płatnością kartą w Aptece (...) we W. na kwotę 14,50 zł.

W dniu 09.10.2014 r. wnioskodawca dokonał płatności kartą w Aptece Apteka (...) SC w S. na kwotę 23,94 zł.

Wnioskodawca na stałe mieszka we W.. Pozostaje w związku partnerskim z N. M..

Dowód:

- informacja o dochodach uzyskanych od organu rentowego k. 71;

- zeznania wnioskodawcy k. 60-61, 78-79;

- zeznania świadka N. M. k. 61;

- zeznania świadka A. G. (1) k. 61-62;

- zaświadczenie, k. 75;

- wyciągi z rachunku bankowego, k.65-70;

Ustalając powyższe oparto się na dowodach z dokumentów, których prawdziwość nie była kwestionowana w toku postępowania. Fakt pobicia wnioskodawcy oraz umorzenia postępowania karnego w przedmiocie tego zdarzenia ustalono na podstawie postanowienia o umorzeniu dochodzenia z dnia 22.10.2014 r. Z treści tego orzeczenia wynika, że w następstwie pobicia z dnia 09.08.2014 r. wnioskodawca doznał obrażeń, naruszających czynności jego ciała i rozstrój zdrowia na czas powyżej siedmiu dni.

Wysokość dochodów uzyskiwanych przez wnioskodawcę przed pobiciem, jak i po powrocie do pracy ustalono na podstawie złożonych do akt sprawy umów o pracę.

Z umowy o pracę na czas określony z dnia 18.07.2014 r. wynika, że w związku z zatrudnieniem w firmie (...) Sp. z o.o. wnioskodawca miał otrzymywać wynagrodzenie w wysokości 2.200,00 zł brutto miesięcznie. Ponadto w umowie tej zastrzeżono, że będzie miał możliwość otrzymania premii przydzielanej zgodnie z regulaminem wewnętrznym (...). Wnioskodawca nie przedłożył jednak regulaminu określającego warunki udzielania premii. Nie przedstawił również dowodu ilustrującego wysokość premii przyznanej mu przed pobiciem. Nie wykazał zatem, że dochody wynikające z umowy o pracę były wyższe od kwoty podanej w jej treści tj. 2.200,00 zł brutto.

Z przedłożonego przez wnioskodawcę zaświadczenia ze spółki (...) (k.75) wynika, że w dniu 04.09.2014 r. odbył konsultację laryngologiczną, za którą zapłacił 116,00 zł. Mając na względzie rodzaj doznanych przez wnioskodawcę obrażeń (będących następstwem ciosów w twarz) przyjęto, że wydatek ten pozostawał w związku ze zdarzeniem z dnia 09.08.2014 r.

Co zaś się tyczy przedłożonych przez wnioskodawcę dowodów dokonania płatności kartą (k.65-70), to jakkolwiek wynika z nich, że dokonywał płatności za zakupy w trzech aptekach, to jednak wobec braku dowodów wskazujących na to jakie leki były wówczas przez niego kupowane, nie można w sposób pewny stwierdzić, że stanowiły wydatek pozostający w związku z leczeniem następstw pobicia z dnia 09.08.2014 r.

Ponadto brak było podstaw do zakwestionowania wiarygodności przesłuchanych na rozprawie świadków. Dokonując ich oceny wzięto jednak pod uwagę bliskość relacji łączących ich z wnioskodawcą (A. G. (2) jest ojcem wnioskodawcy, zaś N. M. jego partnerką). Zeznania te były w zasadzie zbieżne z relacją Wnioskodawcy.

Na podstawie PIT z ZUS ustalono wysokość uzyskanego przez wnioskodawcę zasiłku chorobowego.

Sąd zważył:

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

1. Na wstępie zażyć należy, iż wobec zmiany stanu prawnego (tj. wejścia w życie z dniem 13.01.2016 r. ustawy nowelizującej ustawę z dnia 07.07.2005 r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw (Dz.U. 2005.169.1415), w sprawie znalazły zastosowanie znowelizowane przepisy ustawy o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw (wprawdzie pierwotnie wniosek został wniesiony 04.02.2015 r., to jednak został zwrócony i ponownie zarejestrowany 14.01.2016 r., a więc już po dacie wejścia w życie ustawy z dnia 05.08.2015 r. o zmianie ustawy o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw, ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2015.1587).

2. Zgodnie z art. 3 ustawy o państwowej kompensacie: „kompensata może być przyznana w kwocie pokrywającej wyłącznie:

1. utracone zarobki lub inne środki utrzymania;
2. koszty związane z leczeniem lub rehabilitacją;
3. koszty pogrzebu;

będące skutkiem czynu zabronionego, o którym mowa w art. 2 pkt.1”

Z kolei wedle art. 2 przywołanej ustawy, użyte w niej określenia oznaczają:

1. ofiara – osoba fizyczna, która na skutek czynu zabronionego:
 - a. poniosła śmierć;

b. doznała ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia trwających dłużej niż 7 dni (...)

Przez osobę uprawnioną ustawa nakazuje rozumieć między innymi ofiarę, o której mowa w art. 2 ust.1 b ustawy.

Kompensatę przyznaje się, jeżeli czyn zabroniony został popełniony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na szkodę osoby mającej miejsce stałego pobytu w na tym terytorium lub na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej (art. 4 ustawy).

Zgodnie z art. 5 ustawy „Kompensatę przyznaje się jedynie wówczas i w takiej wysokości, w jakiej osoba uprawniona nie może uzyskać utraconych zarobków, innych środków utrzymania lub kosztów, o których mowa w art. 3 pkt.2 i 3, od sprawcy lub sprawców czynu zabronionego, z tytułu ubezpieczenia lub ze środków pomocy społecznej, niezależnie od tego czy sprawca lub sprawcy czynu zabronionego zostali ujęci”.

Kompensata nie może przekroczyć 25.000,00 zł, a gdy ofiara poniosła śmierć – 60.000,00 zł (art.6 ust.1 ustawy). Jeżeli w sprawie o przyznanie kompensaty sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania nie jest możliwe lub nader utrudnione, może w ramach kwot określonych w ust.1 zasądzić odpowiednią sumę według swojej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy (art.6 ust.2. ustawy).

3. Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy zważyć należy, iż co do zasady wnioskodawca jest uprawniony do żądania przyznania mu kompensaty na zasadach określonych ustawą o państwowej kompensacie przysługującej ofiarą niektórych czynów zabronionych. Jest on ofiarą w rozumieniu art.2 b ustawy, albowiem w następstwie zdarzenia z dnia 09.08.2014 r. doznał naruszenia czynności narządów ciała oraz rozstroju zdrowia trwającego dłużej niż 7 dni (vide: co wynika z postanowienia w przedmiocie umorzenia postępowania – vide: k.7). Czyn na jego szkodę został popełniony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (we W.), zaś on sam ma stałe miejsce zamieszkania na terytorium Polski.

4. W sprawie nie zostały jednak jednak spełnione przesłanki, o których mowa w art. 5 cytowanej ustawy.

Zgodnie z pierwotnym brzemieniem art. 5 wskazanej na wstępie ustawy, kompensatę można było przyznać jedynie wówczas i w takiej wysokości, w jakiej osoba uprawniona nie mogła uzyskać pokrycia utraconych zarobków, innych środków utrzymania lub kosztów, o których mowa w art. 3 pkt. 2 i 3, od sprawcy lub sprawców przestępstwa, z tytułu ubezpieczenia, ze środków pomocy społecznej albo z innego źródła lub tytułu, niezależnie od tego, czy sprawca lub sprawcy przestępstwa zostali wykryci, oskarżeni lub skazani. Obecnie omawiany przepis nie zawiera zwrotu <albo z innego źródła lub tytułu>. Zważyć jednak należy, iż nowelizacja omawianego przepisu, nie zmieniła istoty przyjętego przez ustawodawcę rozwiązania. W dalszym ciągu kompensata ma charakter subsydiarny. Wskazuje na to wyraźnie treść art. 5 ustawy. Wynika to również z uzasadnienie projektu ustawy z dnia 05.08.2015 r. Stwierdzono w nim m.in., że w art. 5 ustawy o kompensacie została wyrażona zasada subsydiarności kompensaty państwowej.

W obecnym brzemieniu omawiany przepis stanowi, że kompensata przysługuje wówczas, gdy ofiara nie może uzyskać zwrotu kosztów związanych z leczeniem i rehabilitacją lub utraconych zarobków lub innych środków utrzymania od sprawcy lub sprawców przestępstwa, ze środków pomocy społecznej ani z innego źródła lub tytułu. Zmiana w/w przepisu, polegająca na usunięciu z jego treści zapisu <z innego źródła lub tytułu>, miała na celu jedynie usunięcie źródła rozbieżnych interpretacji tego zapisu. Nie zmieniła jednak istoty tego unormowania, w dalszym ciągu podkreślając jego subsydiarny charakter.

Dodać należy, iż kompensata przyznawana na podstawie przepisów wskazanej ustawy nie ma charakteru zadośćuczynienia, a służy jedynie pokryciu kosztów utraconych zarobków i innych środków utrzymania, wskazanych w jej art. 3, które nie zostały pokryte ze środków pomocy społecznej lub ubezpieczenia. Nie oznacza to jednak, że omawiana instytucja pozostaje w oderwaniu od ogólnych zasad odpowiedzialności odszkodowawczej. Także na gruncie tej ustawy wymaga się istnienia uszczerbku (szkody) podlegającego kompensacie. Rodzaj tego uszczerbku

określa art. 3 ustawy. W przepisie tym jest mowa o utraconych, w wyniku czynu zabronionego, zarobkach, środkach utrzymania oraz wydatkach związanych z leczeniem lub rehabilitacją.

Z istoty w/w unormowania wynika, że podlegający kompensacie uszczerbek powinien istnieć także dacie wyrokowania. Zważyć bowiem należy, iż ustawa pozbawia ofiarę prawa do kompensaty (w całości lub w części), w przypadku gdy może ona uzyskać pokrycie doznanego uszczerbku z tytułu ubezpieczenia lub ze środków pomocy społecznej. Co oczywiste, prawo do kompensaty gaśnie (w całości lub w części) również wówczas, gdy roszczenia uprawnionego zostaną zaspokojone (w całości lub w części) przez sprawcę (lub sprawców) czynu zabronionego. Powyższe świadczy o tym, że kompensata ma na celu wyrównanie (choćby częściowe) uszczerbku wynikłego z określonego w niej zdarzenia (popelnienia czynu zabronionego). Co ważne, ustawa wyraźnie określa rodzaje podlegającego kompensacie uszczerbku, wymieniając je enumeratywnie w art. 3.

5. Wnioskodawca, precyzując żądanie wniosku wyjaśnił, że chciałby dostać kompensatę w wysokości ok 9.000,00 zł. Podał, że żądana kwota obejmuje:

1. 460,00 zł tytułem poniesionych przez niego kosztów leczenia;
2. 3.548,00 zł tytułem utraconych zarobków (stanowiących różnicę pomiędzy wysokością otrzymanego zasiłku z ZUS, a zarobkami, które mógłby uzyskać, gdyby nie został pobity w dniu 09.08.2014 r.;
3. 5.360,00 zł tytułem poniesionych przez niego kosztów wynajmu mieszkania we W., wyżywienia i dojazdów do lekarzy, w tym również spłacone przez niego kwoty kredytu.

Odnosząc się do tak określonej podstawy żądania, już w tym miejscu stwierdzić należy, iż w świetle art. 3 ustawy o państwowej kompensacie, nie ma podstaw do uwzględnienia żądania w zakresie przyznania kwoty wskazanej w pkt.3 (tj. 5.360,00 zł). Przepis ten bowiem nie obejmuje swą dyspozycją żądania pokrycia kosztów wynajmu mieszkania, wyżywienia oraz spłaconego kredytu, bowiem są to wydatki, które nie mogą być uznane za następstwo czynu popełnionego na szkodę Wnioskodawcy. Wprawdzie podana przez Wnioskodawcę kwota obejmuje również wydatki poniesione przez niego na pokrycie kosztów dojazdów do lekarzy (sławiących w swej istocie wydatek związany z jego leczeniem i rehabilitacją), to jednak z przyczyn wskazanych poniżej, także i w tym zakresie wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Co zaś się tyczy żądania pokrycia kosztów leczenia (w kwocie 460,00 zł) oraz utraconych zarobków (w kwocie 3.548,00 zł), to co do zasady roszczenia te mieszczą się w dyspozycji normy wynikającej z art. 3 ustawy o kompensacie.

Wnioskodawca w sposób należyty udokumentował jedynie wydatek poniesiony w związku z konsultacją laryngologiczną (na kwotę 116,00 zł). Jak to już wyżej wskazano, z opisu sposób działania sprawcy wynikającego z postanowienia o umorzeniu postępowania wynika, że w/w konsultacja pozostawała w związku z czynem popełnionym na szkodę Wnioskodawcy.

Odnosząc się do złożonych do akt sprawy dowodów w postaci wyciągów z rachunku bankowego Wnioskodawcy (dokumentujących płatności dokonywane w aptekach we W. oraz S.), to jak to również już wyżej wskazano, nie można w sposób pewny stwierdzić, że dokumentują wydatki na pokrycie kosztów leczenia wynikłych ze zdarzenia opisanego we wniosku. Z dokumentów tych nie wynika zakup jakiego rodzaju środków ilustrują. Nie można zatem uznać je za dowód poniesionych przez Wnioskodawcę kosztów leczenia (mimo, że ze złożonych do akt sprawy zaświadczeń lekarskich wynika, że w zaleceniach lekarskich był zakup określonych środków farmakologicznych – vide: k.23-24).

Wnioskodawca nie wykazał również w jakiej wysokości poniósł koszty dojazdów do lekarzy. Ze złożonej do akt sprawy dokumentacji medycznej wynika wprawdzie, że był on wielokrotnie konsultowany medycznie, nie wynika jednak, że to wnioskodawca poniósł wynikające z tego wydatki (z jego zeznań wynika, że koszty te pokrywali jego rodzice).

Z kolei odnosząc się do kwestii utraconych przez Wnioskodawcę zarobków, to zaświadczenia lekarskiego z dnia 07.11.2014 r. (k.30) wynika, że Wnioskodawca nie był zdolny do wykonywania pracy od 09.08.2014 r. do 07.11.2014 r., a więc przez niemal 4 miesiące. Jak wyjaśnił w tym okresie pobierał zasiłek pieniężny z ubezpieczenia społecznego.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa (Dz.U. z 2010, nr 77, poz. 512 ze zm.) zasiłek choroby przysługuje w wysokości 80% podstawy wymiaru zasiłku, co odpowiada mniej więcej 80% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia otrzymywanego przez pracownika w okresie poprzedzającym powstanie niezdolności do pracy (art. 11 oraz 36 w/w ustawy świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa).

Z zeznań wnioskodawcy wynika, że przed pobiciem utrzymywał się jedynie z wynagrodzenia za pracę. Oznacza to zatem, że świadczenie wypłacone mu w ramach ubezpieczenia społecznego pokryło 80% uzyskiwanych przez niego dochodów. Nie może on zatem domagać się „kompensaty” utraconych dochodów, w wysokości odpowiadającej świadczeniu otrzymanemu z ubezpieczenia społecznego.

Ze złożonej do akt sprawy umowy o pracę wynika, że przed pobiciem Wnioskodawcy przysługiwało wynagrodzenie wynoszące 2.200,00 zł brutto. Kwota ta odpowiada mniej więcej kwocie 1.530,00 zł netto miesięcznie. Łącznie zatem, w okresie pozostawania na zwolnieniu lekarskim, wnioskodawca mógł zarobić łącznie ok. 6.120,00 zł (1.530,00 x 4 miesiące). Wprawdzie Wnioskodawca twierdził, że otrzymywał również premię regulaminową w wysokości 25% wynagrodzenia, to jednak nie przedstawił na tą okoliczność żadnego przekonującego dowodu. Z tego względu do wyliczenia wysokości jego dochodów, przyjęto wartość wynikającą z umowy.

Wnioskodawca otrzymywał świadczenia z ubezpieczenia społecznego do 07.11.2014 r. Następnie podjął ponownie pracę uzyskując dochody mniej więcej takie jak przed wypadkiem (k.61).

Z powyższego wynika zatem, że Wnioskodawca nie wykonywał pracy przez ok. 4 miesiące. W tym okresie pobierał jednak zasiłek chorobowy odpowiadający mniej więcej 80% pobieranego przez niego przed wypadkiem wynagrodzenia. Niewątpliwie zatem doznał na tym polu uszczerbku, obejmującego utracone dochody, niemniej jednak nie w deklarowanej przez niego wysokości (3.548,00 zł) lecz ok. 1.220,00 zł (6.120,00 – 20%).

Zważyć jednak należy, iż w okolicznościach przedmiotowej sprawy, nie ma podstaw do przyznania mu kompensaty w także w tak ustalonej wysokości. Jak to bowiem już wyżej wskazano, wymaga się, aby w dacie orzekania istniał podlegający kompensacie uszczerbek. Tymczasem z zeznań Wnioskodawcy wynika, że uszczerbek taki obecnie nie istnieje. Został on bowiem z jednej strony „pokryty” świadczeniem z ubezpieczenia społecznego, z drugiej zaś pomocą udzieloną mu przez najbliższych (rodziców).

Wnioskodawca zeznał bowiem, że w okresie niezdolności do pracy korzystał z pomocy rodziców. Wprawdzie nie był on w stanie określić jakiej wartości pomoc od nich otrzymał, to jednak zastrzegł, że była duża. Wyjaśnił, że „bez niej na pewno by sobie nie poradził”. Zeznał, że gdyby nie pomoc rodziców, to nie mógłby funkcjonować na takim poziomie, jak przed wypadkiem. Stwierdził, że „można powiedzieć tak, że rodzice znacznie mi pomogli lecz nie wyrównali w całości różnicy pomiędzy tym co dostałem z ZUS-u a tym co bym zarobił”. Wprawdzie zeznał, że „do chwili obecnej nie mogę wrócić do równowagi finansowej od kiedy został pobity”, to jednocześnie zastrzegł, że „nie ma długów u osób trzecich”, wyjaśniając przy tym, że gdyby musiał zwrócić to co otrzymał od rodziców, to była by to znacząca kwota. Ponadto zeznał, że z zasiłek z ZUS mógł pokryć poniesione przez niego wydatki na pokrycie kosztów leczenia (k.79). Z kolei z zeznań ojca Wnioskodawcy wynika, że po pobiciu pomagał synowi finansowo. Ponadto wraz z matką pomagał mu w ten sposób, że robił mu zakupu lub zapraszał do nich (k.62). Zaś wnioskodawca stwierdził, że gdyby nie pomoc rodziców, to nie mógłby funkcjonować na takim poziomie jak przed wypadkiem (k.79).

Z powyższego wynika zatem, że otrzymany przez Wnioskodawcę zasiłek z ubezpieczenia społecznego oraz pomoc udzielona mu przez rodziców, w zasadzie wyrównały, doznany przez niego uszczerbek. Skoro zatem Wnioskodawca uzyskał do swych najbliższych pomoc, która wraz zasiłkiem z ubezpieczenia społecznego, pozwoliła mu

<funkcjonować> w zasadzie na takim samym poziomie, jak przed pobiciem, to tym samym nie ma obecnie uszczerbku, który podlegałby wyrównaniu w oparciu o przepisy ustawy o państwowej kompensacie.

Mając zatem na względzie subsydiarny charakter kompensaty, orzeczono jak na wstępie.